

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Rozšíření kompetencí pracovníků v sociálních službách v oblasti péče o zdraví: *mezi systémovou potřebou a profesní realitou*

Karolína Suchopárková

4.11. 2025 v Praze

Nástroje efektivity sociálních služeb

Kontext a aktuálnost tématu

Stárnutí populace a rostoucí potřeba péče o zdraví

- Česká republika čelí demografickým změnám – podíl osob 65+ roste, stejně jako počet osob s chronickými onemocněními a kognitivními poruchami.
- Vyrůstá poptávka po dlouhodobé péči, která kombinuje sociální a zdravotní aspekty.
- Sociální služby jsou stále častěji konfrontovány s potřebou zvládat úkony péče o zdraví, které přesahují tradiční rámec péče.

Proč je téma aktuální?

- Od **1. července 2026** vstoupí v účinnost legislativní změna, která umožní vybraným službám (§ 39 a § 40 zákona o sociálních službách) poskytovat volitelnou základní činnost:
  - ***„Pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o zdraví v domácím prostředí“***
- Tato změna reaguje na systémovou potřebu a zároveň otevírá otázky profesní připravenosti, vzdělávání a odpovědnosti pracovníků v sociálních službách..

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Tak jsme se zeptali: „jak to vidí“ Pečovatelské služby a Osobní asistence

Počet otázek - 11

Období sběru odpovědí - 28.3. – 4.4.2025 (8 dní)

- on-line dotazník MS 365 Forms
- **400 emailových adres poskytovatelů služeb dle § 39, § 40**
- **462 responzí** (vedoucí pracovníci/pracovníci v sociálních službách/ostatní pracovníci, vyzývali jsem, aby vyplnili různé profese stejného poskytovatele...)

Průměrná doba vyplňování 20:14 min

Průzkum odborného mínění v oblasti úkonů péče o zdraví v sociálních službách

Vážení poskytovatelé, milé pečovatelky, milí pracovníci,

prosím, věnujte pár minut našemu dotazníku, který má poskytnout obraz o mínění odborné veřejnosti o oblasti péče o zdraví v sociálních službách. Váš názor na možné změny v kompetencích pracovníků je pro nás důležitý.

Realizován v rámci projektu Zvýšení efektivity systému sociálních služeb (registrační číslo CZ.03.02.02/00/22_004/0004236) financovaného z ESF, jehož realizátorem je MPSV.

Financováno z projektu Zvýšení efektivity systému sociálních služeb
reg. číslo: CZ.03.02.02/00/22_004/0004236

druh služby	počet respondentů	%
pečovatelská služba	343	63%
osobní asistence	161	30%
jiné	38	7%

V odpovědích jiné bylo uvedeno:

- 16 x služeb osobní asistence a pečovatelská služba a jiné registrované sociální služby
- 6 x kombinace služeb osobní asistence a pečovatelská služba
- 14 x pečovatelská služba a jiné registrované sociální služby
- 2 x osobní asistence a jiné registrované sociální služby

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Celkově odpovědělo:

- **237 pracovníků v sociálních službách (bez rozdílu ukončeného vzdělání)**
- **164 vedoucích pracovníků a manažerů**
- **61 dalších pracovníků pracujících přímo s klienty (sociální pracovníci a zdravotní pracovníci)**

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Odborná veřejnost a její názor na problematiku

72 % respondentů

*si myslí, že by pracovníci
v sociálních službách měli
mít možnost vykonávat
některé úkony, které již dnes
mohou vykonávat rodinní
příslušníci a neformální
pečující.*

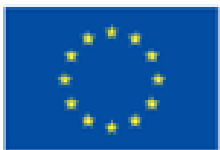

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

aktuální zajištění zdravotní péče	počet respondentů	%
prostřednictvím spolupráce s Home Care zdr. sestry odb. 925	214	45%
jsme zároveň poskytovatel sociálních služeb i služeb Home Care – máme oprávnění k poskytování zdr. odbornosti 925	112	24%
jiné	149	31%

Odborná veřejnost a její názor na problematiku

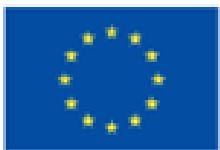
dle respondentů by pracovník v sociálních službách se středním vzděláním s maturitou a specializovaným kurzem zaměřeným na úkony péče o zdraví mohl ...

DOPOMÁHAT klientovi s:

- užíváním chronických léků
- užíváním stravy prostřednictvím PEG
- užíváním inzulínu inzulínovým perem
- výměnou urosáček
- asistovanou chůzí, polohováním, vertikalizací v lůžku, přesuny z lůžka a pasivním cvičením včetně dopomoci v užití bandáže dolních končetin proti otokům.

Měl by mít kompetenci :

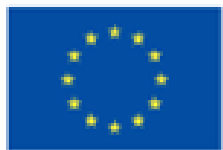
- orientačně měřit základní fyziologické funkce (tlak, tep, puls, teplota)

Odborná veřejnost a její názor na problematiku

dle respondentů čistě zdravotnické úkony, které patří do rukou profesionálům se zdravotnickým vzděláním jsou:

- podávání opiátů,
- invazivní i neinvazivní odběry biologického materiálu
- podávání léků do PEG
- chronické i akutní rány všech velikostí
- odsávání sekretu z horních cest dýchacích
- injekce a infuze
- péče o nazogastrické sondy
- hygiena a péče o sliznice a kůži při onemocnění MRSA

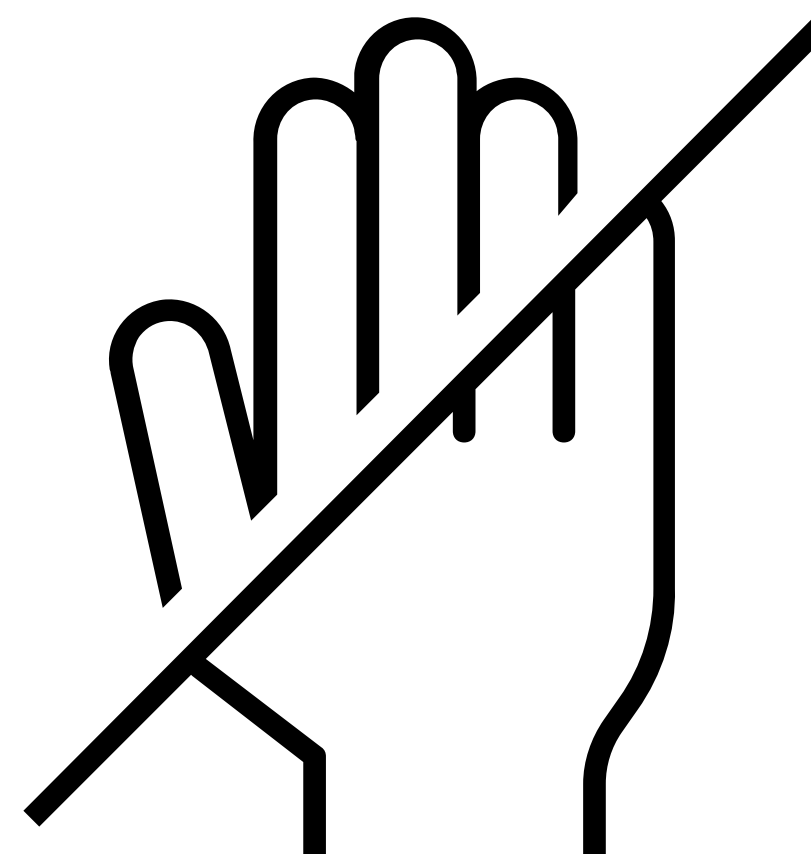

Odborná veřejnost a její názor na problematiku

Respondenti vnímají jako limity:

- porušení tělesné integrity
- akutní zdravotní stavy,
- užívání zdravotnických přístrojů a odběry pro laboratoře.

Úkony, které jsou spojeny s těmito limity **patří dle respondentů do rukou výhradně zdravotníkům.**

Odborná veřejnost a její názor na problematiku

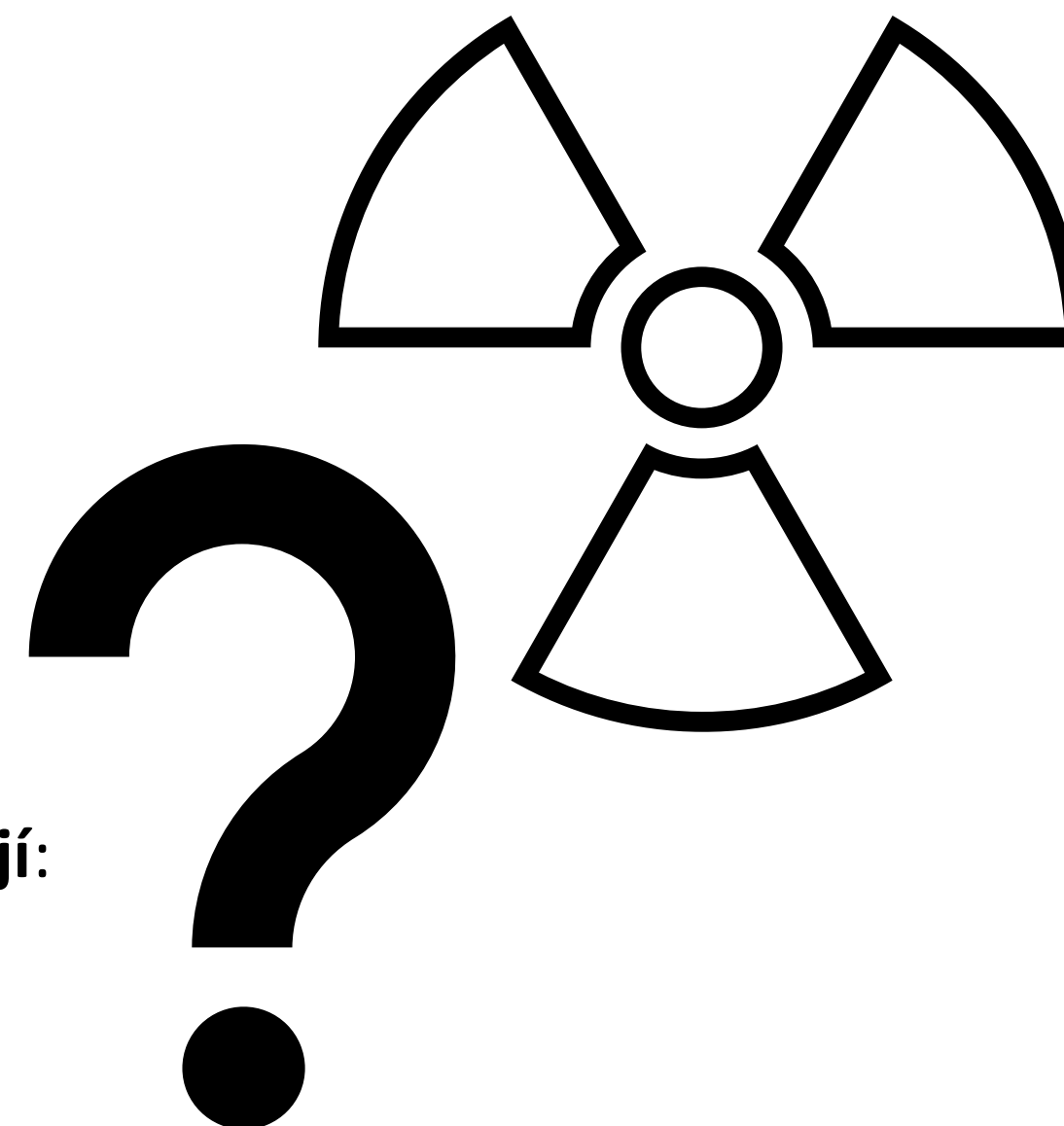
Aktuální problémy, možné problémy a rizika

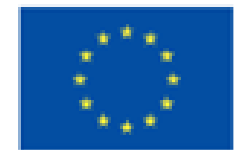
Jako hlavní aktuální problémy respondenti vnímají:

- nemožnost vykonávat úkony, které jejich klienti potřebují,
- nefunkčnost spolupráce s zdravotníky,
- problematiku preskripce praktických lékařů.

Jako hlavní budoucí problémy a rizika zavedení úkonů péče o zdraví vnímají:

- odpovědnost,
- nastavení kompetencí,
- úhrady a finanční zajištění,
- legislativní rámec.

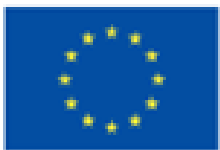

plánované legislativní změny

účinnost **od 1.7.2026**

- nová základní činnost: Pomoc při zvládání běžných úkonů péče o zdraví
- činnost **volitelná**
- pro služby **dle §39 Osobní asistence, §40 Pečovatelská služba**
- za tyto úkony se nepovažují činnosti, které lze provádět pouze v rámci poskytování zdravotních služeb podle zákona o zdravotních službách
- pracovníci v sociálních službách - střední vzdělání s maturitou a absolvování akreditovaného kvalifikačního kurzu a akreditovaného specializovaného kurzu
- obsah specializovaného kurzu stanoví prováděcí právní předpis.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Pracovní skupina k přípravě vyhlášky – úkony péče o zdraví

Zřízena na základě:

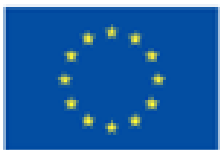
Úkolu PM č. 217/2024 z porady vedení MPSV dne 14. 11. 2024, je formalizována statutem

Cíl:

Definovat úkony nové základní činnosti „pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o zdraví“ v domácím prostředí do prováděcího právního předpisu

Složení:

Zástupci MPSV (odbory 22, 27, 19, 51, 91), MZD, APSS ČR, Platforma 10, Asociace krajů ČR, Česká asociace sester, Senát ČR, AIP a další stakeholderi

Pracovní skupina k přípravě vyhlášky – úkony péče o zdraví

Charakter činnosti:

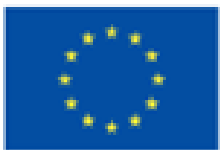
Poradní orgán

Vydává doporučení a podklady pro MPSV

Jednání cca 1× za 2 měsíce, neveřejná

Závěry mají doporučující charakter

- ☐ Definice „pomoci“
- ☐ Určení „úkonů pomoci“, jejich obsahu a rozsahu
- ☐ Definice obsahu a rozsahu kurzu

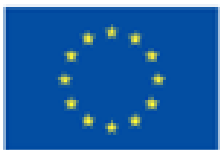
Činnost „pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o zdraví v domácím prostředí“

Bude možná až...

...bude zakotvena vyhláškou

... bude existovat specializovaný kurz pro činnost pomoci s běžnými úkony péče o zdraví, který pracovníky v sociálních službách, kteří mají střední vzdělání s maturitou a absolvovali kvalifikační kurz připraví k realizaci této činnosti

definovaný kurz → zájem vzdělavatelů → akreditace MPSV → realizace kurzu → první „proškolení“ pracovníci

Činnost „pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o zdraví v domácím prostředí“

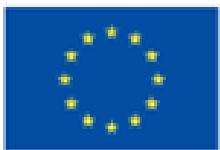
*Poskytovatel dle § 39 či § 40 ZSS, který **bude chtít toto zajišťovat** bude muset...*

...oznámit změnu v rámci registrace sociální služby (deklarovat poskytování volitelné činnosti, doložit potřebné náležitosti registrátorskému orgánu)

... bude muset doložit personální zajištění pro tuto činnost (proškolené pracovníky a jejich zastupitelnost)

... bude muset aktualizovat popis realizované sociální služby

... činnost bude součástí individuálně plánované sociální služby (plán péče, individuální plán, plán rizik, plán směn a úkonů ... atd.

Shrnutí: Systémová potřeba vs. profesní realita

Potřeba péče o zdraví v sociálních službách je reálná a narůstající.

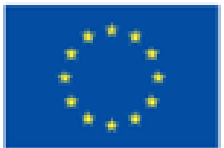
Odborná veřejnost podporuje rozšíření kompetencí pracovníků v sociálních službách.

Legislativní rámec se mění, ale profesní připravenost, vzdělávání a odpovědnost zůstávají výzvou.

Výzva k pokračování v mezioborové spolupráci

Úspěšná implementace nové činnosti vyžaduje spolupráci mezi:

- poskytovateli sociálních služeb,
- poskytovateli zdravotních služeb,
- vzdělavateli,
- legislativními a kontrolními orgány

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Děkuji za pozornost